

Výsledky cíleného státního zdravotního dozoru 2024 - PFAS v dětském oblečení

11.3.2025 - | Ministerstvo zdravotnictví ČR

Krajské hygienické stanice po celé České republice zahájily státní zdravotní dozor, jehož cílem bylo provést kontrolu výrobců, dovozců, obchodů a tržišť na území ČR za účelem ověření, zda impregnační povrchově upravený textil, který je odolný vůči vodě, prachu a nepříznivým povětrnostním podmínkám a výrobky z něj, které jsou určeny pro děti do 15 let věku, jsou v souladu s požadavky evropského práva.

Perfluorované alkylové sloučeniny (PFAS) jsou skupinou syntetických chemikálií, které se běžně používají k výrobě materiálů odolných vůči vodě, tím pádem i v nepromokavém oblečení. PFAS jsou velmi stabilní a obtížně se rozkládají, což znamená, že se hromadí v životním prostředí i v lidském těle. Dlouhodobá expozice těmto látkám může negativně ovlivnit zdraví, například přispět k poškození jater, hormonální nerovnováze nebo zvýšenému riziku rakoviny. Z relativně malého počtu dobře prozkoumaných PFAS je většina považována za středně až vysoce toxickou, zejména pro vývoj dětí. Děti jsou obzvláště ohrožené kvůli častému kontaktu s povrchy a vkládání rukou do úst. Evropská legislativa už některé typy PFAS zakázala, přesto se mohou v textilních výrobcích stále vyskytovat.

„Zaměřovali jsme se na textilní výrobky, které jsou odolné vůči vodě, prachu a nepříznivým povětrnostním podmínkám, protože právě ty mohou obsahovat škodlivé látky v nadlimitních koncentracích. Cíleným úkolem jsme chtěli ověřit, zda výrobci a dovozci dodržují evropské předpisy omezující používání těchto chemikálií,“ uvedla hlavní hygienička České republiky a ředitelka Státního zdravotního ústavu Barbora Macková

Hygienici prováděli odběry vzorků textilních výrobků z kamenných obchodů, tržišť i e-shopů. Odběr byl zaměřen na bundy, kalhoty, trika, kombinézy a další dětské outdoorové oblečení do velikosti 164. Vzorky byly analyzovány ve Státním zdravotním ústavu, kde odborníci stanovovali koncentrace PFAS metodou LC-MS.

Z celkového počtu 57 odebraných vzorků splnilo požadavky bezpečnosti 56 výrobků, což představuje 98,25 % testovaných produktů. Jediný nevyhovující vzorek představovala dětská bunda, země původu Česká republika, u které bylo při laboratorním rozboru zjištěno, že výrobek obsahuje kyselinu perfluoroktanovou (PFOA) v množství, které nesplňuje limit stanovený v příloze I nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2019/1021 o perzistentních organických znečišťujících látkách, ve spojení s přílohou XVII nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 (REACH), která stanoví omezení výroby, uvádění na trh a používání některých nebezpečných látek, směsí a předmětů.

Tento výrobek vyhlásilo Ministerstvo zdravotnictví jako nebezpečný a spotřebitelé o něm byli informováni prostřednictvím webových stránek Ministerstva zdravotnictví – stanovení nebezpečného výrobku – bunda -. Na základě této skutečnosti byl výrobek stažen z trhu.

Celkové výsledky cíleného úkolu ukazují, že přestože většina testovaných výrobků splňuje stanovené limity pro obsah PFAS, výskyt těchto látek v dětském oblečení nelze přehlížet. Kontroly proto budou pokračovat, se zaměřením na specifické skupiny produktů a prodejní místa, kde by mohlo být riziko

výskytu vyšší.

„Výsledky ukazují, že řada výrobců a dodavatelů dětského oblečení přistupuje k otázce obsahu škodlivých látek zodpovědně, avšak nelze se spoléhat na to, že to platí plošně. Je proto nutné v monitoringu pokračovat. Cílem je minimalizovat vystavení spotřebitelů těmto chemickým látkám a zajistit, aby výrobky dostupné na trhu splňovaly hygienické požadavky,“ dodává Barbora Macková.

Krajské hygienické stanice po celé České republice zahájily státní zdravotní dozor, jehož cílem bylo provést kontrolu výrobců, dovozců, obchodů a tržišť na území ČR za účelem ověření, zda impregnací povrchově upravený textil, který je odolný vůči vodě, prachu a nepříznivým povětrnostním podmínkám a výrobky z něj, které jsou určeny pro děti do 15 let věku, jsou v souladu s požadavky evropského práva.

Perfluorované alkylové sloučeniny (PFAS) jsou skupinou syntetických chemikálií, které se běžně používají k výrobě materiálů odolných vůči vodě, tím pádem i v nepromokavém oblečení. PFAS jsou velmi stabilní a obtížně se rozkládají, což znamená, že se hromadí v životním prostředí i v lidském těle. Dlouhodobá expozice těmto látkám může negativně ovlivnit zdraví, například přispět k poškození jater, hormonální nerovnováze nebo zvýšenému riziku rakoviny. Z relativně malého počtu dobře prozkoumaných PFAS je většina považována za středně až vysoce toxickou, zejména pro vývoj dětí. Děti jsou obzvláště ohrožené kvůli častému kontaktu s povrchy a vkládání rukou do úst. Evropská legislativa už některé typy PFAS zakázala, přesto se mohou v textilních výrobcích stále vyskytovat.

„Zaměřovali jsme se na textilní výrobky, které jsou odolné vůči vodě, prachu a nepříznivým povětrnostním podmínkám, protože právě ty mohou obsahovat škodlivé látky v nadlimitních koncentracích. Cíleným úkolem jsme chtěli ověřit, zda výrobci a dovozci dodržují evropské předpisy omezující používání těchto chemikálií,“ uvedla hlavní hygienička České republiky a ředitelka Státního zdravotního ústavu Barbora Macková

Hygienici prováděli odběry vzorků textilních výrobků z kamenných obchodů, tržišť i e-shopů. Odběr byl zaměřen na bundy, kalhoty, trika, kombinézy a další dětské outdoorové oblečení do velikosti 164. Vzorky byly analyzovány ve Státním zdravotním ústavu, kde odborníci stanovovali koncentrace PFAS metodou LC-MS.

Z celkového počtu 57 odebraných vzorků splnilo požadavky bezpečnosti 56 výrobků, což představuje 98,25 % testovaných produktů. Jediný nevyhovující vzorek představovala dětská bunda, země původu Česká republika, u které bylo při laboratorním rozboru zjištěno, že výrobek obsahuje kyselinu perfluoroktanovou (PFOA) v množství, které nesplňuje limit stanovený v příloze I nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2019/1021 o perzistentních organických znečišťujících látkách, ve spojení s přílohou XVII nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 (REACH), která stanoví omezení výroby, uvádění na trh a používání některých nebezpečných látek, směsí a předmětů.

Tento výrobek vyhlásilo Ministerstvo zdravotnictví jako nebezpečný a spotřebitelé o něm byli informováni prostřednictvím webových stránek Ministerstva zdravotnictví – stanovení nebezpečného výrobku – bunda -. Na základě této skutečnosti byl výrobek stažen z trhu.

Celkové výsledky cíleného úkolu ukazují, že přestože většina testovaných výrobků splňuje stanovené limity pro obsah PFAS, výskyt těchto látek v dětském oblečení nelze přehlížet. Kontroly proto budou

pokračovat, se zaměřením na specifické skupiny produktů a prodejní místa, kde by mohlo být riziko výskytu vyšší.

„Výsledky ukazují, že řada výrobců a dodavatelů dětského oblečení přistupuje k otázce obsahu škodlivých látek zodpovědně, avšak nelze se spoléhat na to, že to platí plošně. Je proto nutné v monitoringu pokračovat. Cílem je minimalizovat vystavení spotřebitelů těmto chemickým látkám a zajistit, aby výrobky dostupné na trhu splňovaly hygienické požadavky,“ dodává Barbora Macková.

<https://mzd.gov.cz/vysledky-cileneho-statniho-zdravotniho-dozoru-2024-pfas-v-detskem-obleceni>